

Tora VASILESCU:

Bila a fost aruncată demult!

Ruxandra Anton: *Dragă Tora Vasilescu, îți spun dragă, pentru că eu cred că orice actor este sufletul nostru, sau messengerul sufletului nostru...*

Tora Vasilescu: *Ești puțin cam emoționată!*

R.A.: *Întotdeauna sunt așa! Cum aş putea să nu fiu în fața actriței pe care o iubesc atât?*

T.V.: Încearcă să-mi vorbești ca o prietenă, pentru că vezi și tu câtă deschidere am.

R.A.: *Să începem. Ai terminat la clasa doamnei Eugenia Popovici. Cum era ea?*

T.V.: Era una dintre marile noastre actrițe! Era în vârstă când mi-a fost profesoară, era și rectorul Institutului de Artă Teatrală și Cinematografică. Avea un talent ieșit din comun! Spectatorii tineri o pot vedea în filmul *Moartea unui artist* sau într-un film al lui Gopo, *O poveste ca-n basme*, ea era băbuța, simpatică, drăguță... avea ceva din dulceața feței doamnei Citta pe care am văzut-o acum pe scenă... până și coafura și drăgălășenia ei! Ai văzut ce frumusețe și-a păstrat?

R.A.: *Incredibilă, la vârsta ei!*

T.V.: Eugenia Popovici era însă ca o minge care se rostogolea pe scenă. Când am văzut-o prima dată pe scenă în piesa *Să nu-ți faci prăvălie cu scară* și când am auzit-o rostind cu firescul cu care ne vorbea la clasă, am avut revelația despre ce înseamnă teatrul. Am fost studenta ei preferată sau, cel puțin, așa mi s-a spus, dar era foarte dură cu mine când era vorba de meserie. Acum n-aș mai suporta așa ceva, genul de regizor tiran! Am observat și în unele din piesele, pe care le-am vizionat aici, la Galați, cum transpare atitudinea de dominare a unor regizori. Este un scriitor american, James Redfield, care susține că pentru a dobândi energie avem tendința să îi forțăm pe cei din jur să ne acorde atenție, știind că energia curge întotdeauna în locul în care se focalizează atenția. Cei care reușesc să domine se simt mai puternici, în timp ce ceilalți se simt vlăguți. Această competiție pentru energia umană generează majoritatea conflictelor între oameni. De fapt, e o luptă pentru putere. Pentru cine e interesat de idee, la noi au apărut patru cărți ale acestui autor: *Profețiile de la Celestine*, *A zecea viziune*, *Secretul Schambalei* și *Profețiile de la Celestine—Ghid experimental*. În ultima carte sunt descrise grupuri de studiu care, după ce au citit profețiile, găsesc similitudini cu experiențele lor personale. Mi-ar plăcea să văd sau să joc într-o piesă de teatru cu o asemenea miză. O piesă interactivă la care să participe și spectatorii, în speranța trezirii unei noi conștiințe spirituale. Sunt la vârsta când încep să-mi pun marile întrebări existențiale și nu mă mai simt entuziasmată de texte ca *Avarul* de Molière, *Jocul dragostei și al întâmplării* de Marivaux, etc., ca să mă refer doar la două dintre textele interpretate în festival.

R.A.: *Și, totuși, în ce măsură doamna Eugenia Popovici te-a pregătit pentru această minunată carieră de actor?*

T.V.: Trebuia să furi de la ea pentru că folosea metoda „fă ca mine!” Ne-a învățat cu disciplina și mai avea o replică emblematică : „poți să vrei tu toate rolurile din lume, dacă nu te ajută organismul....degeaba!”. Este o meserie, totuși, de tinerețe!. Când am văzut spectacolul de la Botoșani, *Ivan Turbincă*, am gândit că oricât de bine aş putea interpreta cuvintele, pentru modul cum se mișcau ei, pe mine... „nu mă mai ajută organismul”!!!

R.A.: *În aventura unui personaj două munci, cea a regizorului cu actorul și cea a actorului cu sine însuși, așa cum spunea și Stanislavski. Pentru tine, care e mai importantă dintre ele?*

T.V.: Aici e mult de vorbit. Când un regizor e inteligent, talentat, și are și caracter, atunci, tot respectul! Am auzit zilele trecute de la niște actori – nu dau nume, pentru că nu i-am întrebat dacă îmi dau voie! – de un regizor despre care se spune că e talentat, dar are un caracter urât. Eu cu asemenea regizori nu mai

vreau să colaborez. Mulțumesc lui Dumnezeu, nu sunt în situația să fiu nevoită să rămân într-un mediu în care simt cum circulă energiile negative.

R.A.: *Ești una dintre actrițele care a jucat teatru și a făcut și mult film. Cât de greu a fost?*

T.V.: Când faci o profesie care îți place, efortul pare a fi mult mai ușor de suportat; totuși, această meserie colectează oameni cu o mare sensibilitate și această calitate e de fapt „călcâiul lui Ahile”!

R.A.: *Crezi că e mai multă convenție în teatru decât în film?*

T.V.: Da, în teatru e mai multă convenție decât în film, dar în ceea ce privește jocul actorilor e de dorit să fie la fel de firesc.

R.A.: *De altfel, există și stereotipii ale firescului, clișee verbale.*

T.V.: A te comporta natural, a vorbi FIRESC pe scenă ține de TALENT! E ca la cântăreți! Dacă n-ai ureche muzicală, cânti fals. Sigur că „firescul” ăsta nu e totul! El înseamnă însă în abecedarul meseriei noastre literele de început sau, hai să zicem, o terță din gama muzicală. Cineva l-a numit pe un coleg „terțist”, adică apucă bine trei note: do re mi!

R.A.: *Actorul are munca cea mai grea, pentru că el lucrează cu tot corpul lui, cu vocea lui, cu celelalte disponibilități ale lui pentru muzică sau dans, uneori. Ce faci pentru a-ți pregăti instrumentul?*

T.V.: Nu mai fac parte din generația celor care se urcă pe pereți pe scenă. Dacă vreau să văd balet, mă duc la balet! În același timp, sigur că dacă în economia scenariului e nevoie de foarte multă mișcare și agilitate, e normal să se apeleze la actorii tineri.

R.A.: *Teatrul se află de mai mulți ani într-o perioadă de fugi după diverse tehnici de exprimare, de limbaj teatral, de forme, de semne teatrale noi: cum vezi asta, ținând cont că o bună parte a teatrului pe care l-ai practicat avea repere mult mai clare, mai statornice?*

T.V.: Da, e firesc să fie căutări, nu sunt refractară la nou. Dacă un spectacol însă nu are emoție, mai bine citesc piesa acasă! După părerea mea, un spectacol e bun când după vizionare am o stare interioară de bucurie, de dragoste pentru teatru.

R.A.: *Sunt și multe spectacole artificiale.*

T.V.: Nu prea sunt nici piese pentru femei de vârsta mea, unde să poți comunica emoțiile experienței tale. În ultimii ani am făcut un *one-man-show*, despre care nu cred că ai auzit pentru că au fost numai vreo șase spectacole. Era un monolog radiofonic scris de un actor care acum trăiește la Tel Aviv, am făcut eforturi mari pentru sponsorizări, am avut nevoie de multă tehnică. Am transformat piesa într-un dialog teatru-film, considerând că nu pot să am tupeul să invit oamenii la teatru să mă asculte pe mine două ore vorbind și atunci am încercat să facem *toutes en tout* – e ultima modă acum, nici n-am știut lucrul ăsta! Foloseam un ecran imens care-mi servea fie ca monitor pentru a comunica pe Internet cu spiritele soțului și ale unui fost student care s-a sinucis, fie ca suport pentru proiecția mai multor secvențe de film care făceau parte din economia spectacolului. Am fost invitată la un festival la Tel Aviv, aveam deja un aranjament să merg în toate orașele mari din România. Spectacolul era gândit economic pentru turneu. Am jucat vreo șase spectacole după care a apărut o problemă de sănătate și am fost nevoită să renunț. Și iată că, vorba Eugeniei Popovici, „nu te ajută organismul”, s-a adevărit. După aceea am repetat cam vreun an cu o echipă tânără, pe un text de Peca Ștefan – au fost și în festival două texte de Peca Ștefan – și cunoșteam stilul lui. Când regizorul Alexandru Berceanu a venit cu textul lui la Bulandra, au fost foarte mulți care au considerat textul excesiv de vulgar.

Am fost întrebată de ce accept și eu le-am răspuns că simt potențial la acest băiat. M-am bucurat după aceea că a plecat cu o bursă la New York și acum văd că scrie, nu glumă! E viitorul lor, e lumea lor, e foarte bine!. Dar deocamdată suntem încremeniți în proiect, datorită faptului că acum regizorul are o bursă la New York – văd că le port la toți noroc cu New York-ul ăsta! Rolul meu are multe monoloage, am convenit să filmăm parte din ele. Piesa e foarte dură ca limbaj, dar ne adaptăm, asta e societatea în care trăim, o societate de cerere și ofertă. Poate mi s-a reproșat, într-un fel, și faptul că am jucat în telenovelă, dar eu nu pot să spun decât că răspund cât pot de bine vizavi de niște oportunități care mi se oferă. Să nu uităm că nu sunt roluri pe toate drumurile pentru o actriță trecută de cincizeci de ani și care să fie și interesante. Faptul că pe stradă copiii îmi cer autografe, mă iubesc și mă strigă „buni Claudica!”, pentru mine, care nu am nepoți, e emoționant.

R.A.: *Și Andrei Șerban, spre exemplu, spunea că montează operă pentru că e plătit dublu față de teatru. Eu cred că mai important este cum faci acel lucru diferit, cum îl înnoiești.*

T.V.: Așa sunt vremurile! La un salariu așa de mic pe care l-am avut, nu aș mai fi stat în teatru. Prefer să stau gospodină acasă cu bărbatul meu și să fac ce îmi place.

R.A.: *Care a fost șansa ta, cea care ți-a hotărât profesia de actriță?*

T.V.: Nu știu de la ce vârstă, până la cinci ani și jumătate, la bunici, la țară, pe lângă Razelm, am avut o mătușă educatoare, născută în Brăila, și căreia îi plăcea mult poezia. Ea s-a ocupat de mine așa cum alți copii cu o situație materială excepțională au avut o guvernantă. Nu-i o șansă asta?! Imaginează-ți că eu învățam foarte repede, copii învață foarte repede în general, și recitam, așa cum am văzut-o pe ea, *Trei Doamne, și toți trei*. M-a emoționat îngrozitor și plângeam o dată cu ea. Apoi șansa următoare a fost la Tulcea, la grădiniță, unde am recitat o poezie și eu am crezut că-i vorba despre mine și așa încercam să-i conving și plângeam, că m-am trezit în ropote de aplauze: „artista noastră!”, strigau. Deci bila a fost aruncată atunci, demult, am fost împinsă de șansă și apoi la orice concurs luam premii tot timpul, până am picat la teatru și atunci m-au angajat actor prezentator la Tulcea, am dat a doua oară și am picat și m-au angajat la Satu-Mare, actriță corp-ansamblu și a treia oară am intrat.

R.A.: *Ai lucrat cu mari regizori: Alexandru Colpacci, Ion Deloreanu, Valeriu Moiesescu, Alexandru Tocilescu, Cătălina Buzoianu, Mihai Măniuțiu, Radu Stanca, Tudor Mărăscu, Gelu Colceag, Mircea Daneliuc, Alexandru Bocăneț, Lucian Pintilie, Constantin Vaeni și alții. Cu ce regizor nu ai lucrat și ai dori foarte mult să lucrezi?*

T.V.: Ei, uite că nu m-am gândit la asta! Și nu am nici un nume de regizor în acest sens! Eu, în ultimul timp, am lucrat cu regizori tineri și sunt bucuroasă că m-au ales! În filmul *Occident* am lucrat cu Cristi Mungiu, am făcut un film de televiziune anul trecut cu Vali Hotea, aceeași generație, acum am făcut un film – un rol mai mic – în regia lui Tudor Giurgiu care la treizeci și trei de ani este Președintele Televiziunii. Cu tot respectul pe care îl am pentru munca de la spectacolele pe care le-am văzut acum în festival, eu n-am simțit că aș vrea să mă urc pe scenă să joc. S-ar putea să mai avem surprize! Nu că nu mi-au plăcut, unele nu sunt pentru vârsta mea sau altele nu mă interesează ca subiect.! Ce mi-ar plăcea însă, că tot ai vorbit de forme variate de teatru, de ce nu?! Într-un spațiu neconvențional, o sală de sport pe model japonez, se întâlnesc mai multe persoane, de preferință femei, care în timp ce execută mișcările fac schimb de cunoștințe; o adevărată terapie de grup. Și, cum modelul e luat din realitate, rolul principal este interpretat magistral de profesorul Cercaev Gheorghe. Eu, oricum, îi mulțumesc.